

VODIČ ZA RODITELJE DJECE KOJA PRELAZE

IZ VRTIĆA U ŠKOLU

(bosnisch-serbokroatisch)

VODIČ ZA RODITELJE DJECE KOJA PRELAZE

IZ VRTIČA U ŠKOLU

Postovane dame i gospodo!
Dragi roditelji!

Kao predsjednici vlade – ali prvenstveno kao dvostrukoj majci – blagostanje (dobrobit) djece i omladine u nasoj drzavi posebno mi lezi na srcu. U Donjoj Austriji stoga nastojimo da mladima pruzimo najbolju mogucu podrsku i optimalnu pomoc za dobar pocetak u zivotu.

Ja sam uvjereni u to da je vase dijete u vrticu, za novi zivotni korak skolu, najbolje moguće pripremljeno. U okviru obavezne godine vrtica i stvaranjem prelaznog portfolia vase dijete se intenzivno bavilo svojim vec stecenim vjestinama i svojim pretpostavkama o skoli.

Iz sopstvenog iskustva znam da je veliki korak za vase dijete – a naravno i za vas – prelaz iz vrtica u skolu. Stoga, ovom brosurom zelimo vam prijedloge (sugestije) i informacije uciniti dostupnim, kako biste narednih sedmica i mjeseci sto je bolje moguće pripremili vase dijete za pocetak skole i za sve novo sto slijedi.

Mogu vam sa sigurnoscu reci da ce se odlican pedagogski rad, na koji ste navikli u vrticu, nastaviti i u skolama Donje Austrije.

U skolama kao i u vrticima angazovani pedagozi se trude svaki dan svako dijete posebno, najbolje moguće pripremiti za njegovo dalje zanimanje i zivotni put.

JOHANNA MIKL-LEITNER
Landeshauptfrau

SADRŽAJ

PRELAZAK IZ VRTIĆA U ŠKOLU - ZAJEDNIČKA BRIGA	6
RAZGOVORI O PRELASKU U ŠKOLU	9
PRIVIKAVANJE NA ŠKOLU	10
OBRAZOVNI PROGRAM ZA VRTIĆE U DONJOJ AUSTRIJI	12
ZNAČAJ IGRE	14
OBRAZOVNA OBLAST EMOCIJE I SOCIJALNI ODNOSI	16
OBRAZOVNA OBLAST ETIKA, RELIGIJA I DRUŠTVO	18
OBRAZOVNA OBLAST JEZIK I KOMUNIKACIJA	20
OBRAZOVNA OBLAST KRETANJE I ZDRAVLJE	24
OBRAZOVNA OBLAST ESTETIKA I LIKOVNO OBLIKOVANJE	26
OBRAZOVNA OBLAST PRIRODA I TEHNIKA	28
PITANJA VEZANA ZA VRTIĆ	32
PITANJA VEZANA ZA ŠKOLU	33
LITERATURA	34
LITERATURA ZA RODITELJE	35

PRELAZAK IZ VRTIĆA U ŠKOLU - ZAJEDNIČKA BRIGA

„MNOGO TOGA
OTKRITI NA PUTU OD
VRTIĆA DO ŠKOLE“

Kada pomislite na svoje prve dane u školi, možda se sjetite tadašnjeg ponosa što ste najzad postali đak ili vaše ondašnje brige da li ćete voljeti drugu djecu, učitelja ili učiteljicu. I vaše dijete će biti zao-kupljeno različitim misli-ma i osjećanjima u vezi sa predstojećim polas-kom u školu. Kod većine djece preovlađuju radost i radoznalost. Ali kao pri svakoj većoj promjeni,

neku djecu muče ipak manje ili više velike brige i nesigurnost, jer se prilikom prelaska **iz vrtića u školu savladavaju krupni zadaci u razvoju:**

- ▶ Dijete mora preboljeti rastanak od drugova i odraslih u vrtiću
- ▶ Dijete mora izgraditi nova drugarstva i odnos sa odraslima u školi
- ▶ Dijete se mora saživjeti sa novim očekivanjima od njega kao prvaka
- ▶ Dijete se mora privići na nove prostorije u školi i raspored časova
- ▶ Dijete mora naučiti da čita, piše i računa

Savladavanje ovih zadataka u razvoju izazov je za svako dijete i njegovu porodicu. Uspješno savladavanje ovih zadataka ojačava djecu i unaprijeđuje njihov razvoj.

Vaše dijete je već steklo iskustva sa prijelomnim situacijama, na primjer kada je krenulo u vrtić ili dolaskom brata ili sestre na svijet. Svaka uspješno savladana prijelomna situacija jača sposobnost djece da se nose sa promjenama. Budite potpora vašem djetetu i imajte povjerenja da će i ovu prijelomnu situaciju uspješno prebroditi.

Obratite pažnju na to kako pričate o školi. Izjave kao „Sada počinje ozbiljan život!“, ili „Čekaj samo da pođeš u školu!“ izazivaju nesigurnost i opterećuju dijete.

Vaš pozitivan odnos prema školi i učenju prenosi se na dijete. Na polazak u školu gledajte s radošću, radoznalošću i optimizmom.

TAKO ĆETE POMOĆI SVOM DJETETU

► Budite potpora djetetu u njegovom razvoju.

U svakodnevnom porodičnom životu postoje raznovrsne mogućnosti za podsticanje ukupnog razvoja vašeg djeteta i njegovu pripremu za zahtjeve koje postavlja škola. Ideje i prijedloge za to naći ćete u ovoj brošuri.

► Priprema za školu. Redovno posjećivanje vrtića, samostalno oblačenje i svlačenje, preuzimanje malih uzrastu primjerenih zadataka i obaveza, upoznavanje puta do škole, prepuštanje izbora školske torbe djetetu, zajedničko uređivanje radnog stola, pravovremeni odlazak na spavanje i blagovremeno ustajanje.

► Nepoznato treba učiniti poznatim. Podstičite saradnju vrtića i škole. Razgovarajte s djetetom o predstojećem polasku u školu, odgovorite na njegova pitanja – pri tome od pomoći mogu biti odgovarajuće slikovnice. Iskoristite mogućnosti posjeta školi i školske svečanosti kako bi vaše dijete moglo da upozna „novi svijet škole“.

ŠTA KAŽU PREDŠKOLCI:

U vrtiću sam naučio/naučila:

„Lijepo da crtam, da gradim, da se pentram.“ (Kerstin, 6 godina)

„Da umijem puno stvari.“ (Julia, 6 godina)

„Da slušam kad drugi govori.“ (Fabian, 6 godina)

„Da budem strpljiva.“ (Milena, 6 godina)

U školi želim da naučim:

„Da pravim razne stvari i da računam.“ (Max, 6 godina)

„Sve što još ne znam.“ (Kerstin, 6 godina)

Od škole želim:

„Dobre ocjene.“ (Jakob, 6 godina)

„Da je u mojoj školi izuzetno prijatno.“ (Perdita, 6 godina)

„Da steknem nove drugove i drugarice.“ (Julia, 6 godina)

POSljednja GODINA U VRTIĆU

Proces obrazovanja u vrtiću počinje od prvog dana polaska u vrtić i time prirodno i priprema za kasniji polazak u školu.

Posljednja godina u vrtiću je izuzetno značajna pošto se djeci pruža posebna priprema i podsticaj za predstojeći prelazak iz vrtića u školu.

OBAVEZNA POSljednja GODINA U VRTIĆU

Da bi obrazovni sadržaji vrtića bili dostupni svoj djeci i da bi se stvorile jednake šanse za svu djecu, posjećivanje vrtića je obavezno godinu dana prije polaska u školu.

Posjećivanje vrtića godinu dana prije polaska u školu obuhvata besplatan boravak u trajanju od najmanje **16 sati sedmično**, i to najmanje četiri dana u toku obrazovnog vremena.

U POSljednjoj GODINI U VRTIĆU NUDE SE

- ▶ Specijalni obrazovni sadržaji „za velike“

- ▶ Aktivnosti za pedagoško praćenje pripreme prelaska iz vrtića u školu (npr. razgovori sa djecom o toj temi, razgovori s roditeljima, roditeljski sastanci, saradnja sa školom)
- ▶ Razgovori o prelasku iz vrtića u školu ukoliko ima pitanja vezanih za školu

Djeca iz vrtića u posjeti školi u okviru jednog projekta saradnje

RAZGOVORI O PRELASKU IZ VRTIĆA U ŠKOLU

Kod mnoge djece prelazak iz vrtića u školu protiče bez problema.

Ukoliko imate pitanja u pogledu razvoja vašeg djeteta i specifična pitanja u pogledu izbora škole, može se organizovati **razgovor o prelasku iz vrtića u školu**.

KO UČESTVUJE U RAZGOVORU O PRELASKU IZ VRTIĆA U ŠKOLU?

U razgovoru o prelasku iz vrtića u školu učestvuju roditelji i odgovorni predstavnici vrtića i škole. U razgovoru mogu eventualno učestvovati i druge osobe koje su radile sa vašim djetetom.

KAKO DOLAZI DO REALIZACIJE RAZGOVORA O PRELASKU IZ VRTIĆA U ŠKOLU?

Ako vi kao roditelj želite ovakav razgovor, obratite se glavnoj vaspitačici vrtića. Ona će onda preduzeti potrebne korake za organizovanje ovog razgovora. Ako inicijativu za razgovor o polasku u školu pokreću vrtić ili škola, vama će se kao roditeljima djeteta obratiti nadležni pedagozi. Ako se saglasite, biće dogovoren termin razgovora.

Crtaj: Hannah

„ZAJEDNIČKO
PLANIRANJE
POLASKA U ŠKOLU“

ŠTA OBUHVATA RAZGOVOR O PRELASKU IZ VRTIĆA U ŠKOLU?

- ▶ Razgovor o dostignutom stepenu razvoja vašeg djeteta. Koje su njegove jače strane? U čemu mu treba pomoći? Šta mu je potrebno da bi moglo dobro da uči?
- ▶ Informacije i pomoć u odlučivanju u vezi s polaskom u školu.
- ▶ Zajedničko razmišljanje i planiranje u slučaju da su potrebne mjere podrške ili specijalni okvirni uslovi.

PRIVIKAVANJE NA ŠKOLU

1. KORAK: UPIS U ŠKOLU

Ako vaše dijete do 31. avgusta navrší šest godina, sa 1. septembrom obavezno polazi u školu.

Svako dijete obavezno za školu biće primljeno u školu i podsticano u skladu sa svojom nadarenošću i potrebama.

Prijavu (upis u školu) vašeg djeteta obavice u školi nadležnoj prema teritorijalnoj podjeli. Kada u vašoj školi počinje upis i koja su vam dokumenta za to potrebna, saznacete u nadležnoj školi ili opštini (gemajndeamt).

Važno je da dijete povedete na upis. Osim formalnog prijema u školu tom prilikom se obavi i međusobno upoznavanje i prva procjena o tome da li vaše dijete može bez napora pratiti nastavu u prvom razredu.

Prvih sedmica na početku školske godine dijete treba da ima vremena i priliku da upozna drugu djecu i svoju učiteljicu ili učitelja i da se orijentiše u školskoj zgradi i navikne na raspored časova.

POČETAK ŠKOLSKE GODINE

Uspješan start pozitivno utječe na posjećivanje nastave i radost u učenju.

„POZITIVAN START
ZA SVU DJECU“

Djeca se razlikuju po tempu učenja, spremnosti da uče, po komunikativnim sposobnostima i po svojoj samostalnosti. Ona imaju različita interesovanja i donose različita iskustva.

Učiteljica odnosno učitelj orijentiše se na individualne pretpostavke za učenje i uzima ih u obzir tokom nastave.

Djeca se, iz njima poznatih oblika igre i učenja, uvode u nove forme učenja.

Faza privikavanja na školu predviđa da djeca, u zavisnosti od sopstvenog tempa učenja, za savladavanje gradiva prvog i drugog razreda imaju na raspolaganju vremenski raspon od tri godine.

Ako ima naznaka da je nekom djetetu nastava u prvom razredu opterećenje, to dijete može biti prebačeno u predškolsko odjeljenje.

Predškolsko odjeljenje se smatra sastavnim dijelom osnovnog obrazovnog stepena I i može se

- ▶ organizovati kao samostalno predškolsko odjeljenje
- ▶ organizovati u okviru 1. odnosno 2. razreda

Posjećivanje predškolskog razreda uračunava se u ukupno školovanje.

Da bi se spriječilo preveliko ili premalo opterećenje djeteta, moguća je promjena obrazovnog stepena i u toku školske godine.

Zakonske odredbe o obaveznom školovanju naći ćete u Saveznom zakonu o obaveznom školovanju (Zakon o obaveznom školovanju 1985) BGBl. br. 76/1985 u sada važećem tekstu.

Dalje informacije pod:

http://www.bmukk.gv.at/schulen/service/schulinfo/aufnahme_vs.

Crtež: Sophie

OBRAZOVNI PROGRAM ZA VRTIĆE U DONJOJ AUSTRIJI

VRTIĆ - MJESTO ZA IGRU, UČENJE I MJESTO GDJE SE DIJETE DOBRO OSJEĆA

U ranom djetinjstvu se postavlja kamen temeljac obrazovanja i učenja. Vrtić značajno doprinosi obrazovanju vašeg djeteta.

OBRAZOVNI PROGRAM

- ▶ ukazuje na to kako se djeca u vrtiću podržavaju i podstiču u njihovom razvoju
- ▶ predstavlja osnovu za pedagoški rad sa djecom
- ▶ pruža uvid u obrazovni rad i obrazovne procese u vrtiću
- ▶ sadrži pedagoške i metodičke podsticaje
- ▶ predstavlja most između vrtića i škole

Po pojedinačnim oblastima obrazovnog programa navedena su objašnjenja, podsticaji i primjeri za to kako se djeca podržavaju i podstiču u njihovom razvoju.

Obrazovni program za vrtiće u Donjoj Austriji
<http://www.noe.gv.at/Kindergaerten>

Obrazovna oblast
Emocije i socijalni odnosi
Strana 16

Obrazovna oblast
Etika, religija i društvo
Strana 18

Obrazovna oblast
Jezik i komunikacija
Strana 20

Obrazovna oblast
Kretanje i zdravlje
Strana 24

Obrazovna oblast
Estetika i likovno oblikovanje
Strana 26

Obrazovna oblast
Priroda i tehnika
Strana 28

ZNAČAJ IGRE

Igra se ubraja u glavne aktivnosti djeteta. Eksperti polaze od toga da se djeca do šeste godine života igraju (moraju igrati) oko 15.000 sati. To iznosi 7-8 sati dnevno!

Igra nije samo raznodana nego i djetetu primjeren način

- ▶ da usvoji i uvježba sposobnosti i vještine
- ▶ da proživi osjećanja
- ▶ da savlada konflikte
- ▶ da razvije izdržljivost, koncentraciju i dobre radne navike
- ▶ da nauči oblike socijalnog ponašanja (npr. slušanje, poštovanje dogovora)
- ▶ da preradi utiske
- ▶ da poboljša motoričke sposobnosti i osjećaj sopstvenog tijela
- ▶ da isproba načine ponašanja
- ▶ da apstraktno učini s-„hvat“-lživim

Kroz igru djeca sakupljaju neophodna iskustva za sticanje vještina i sposobnosti potrebnih za školu.

Dva primjera: Igrajući se sa pijeskom i vodom djeca sakupljaju iskustva o količini i mjeri. U takvoj igri stečena saznanja pomažu im u rješavanju matematičkih zadataka. U igri s loptom djeca uče da koordiniraju oči i ruku - to predstavlja važnu osnovu za čitanje i pisanje.

Doživite sa svojim djetetom raznovrsni svijet igre: uskočite u neku ulogu; igrajte se sa figurama; gradite branu; pravite šare kamenjem; kartajte se i igrajte društvene igre; pjevajte, plešite i pronalazite rimovane riječi, itd.

„IGRANJE
JE UČENJE“

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

Oblici slobodnih igara i igara po pravilima:

- ▶ igre otkrića i opažanja
- ▶ igre oblikovanja i muzičke igre
- ▶ konstrukcione igre i igre građenja
- ▶ igre vještina i strateške igre
- ▶ igre spretnosti i igre kretanjem
- ▶ igre sa lutkicama za prste i ruku
- ▶ igre uloga
- ▶ igre u kojima se dijete izjuri i smiruje
- ▶ jezičke igre, rime, zagonetke, slikovnice
- ▶ društvene igre
- ▶ igre na tabli, igre po pravilima

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Dajte vašem djetetu vrijeme za igru da bi iskustva koja pri tome sakupi moglo razviti i produbiti
- ▶ Pustite ga da završi igru u koju se udubilo
- ▶ Omogućite mu kontakte sa drugom djecom. U igri sa drugom djecom vaše dijete može steći i uvježbati socijalne oblike ponašanja
- ▶ Podržite svoje dijete u njegovoj želji za istraživanjem, njemu su potrebne situacije u kojima može eksperimentisati, tragati, pronalaziti, sakupljati, sortirati

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

U igri stečene vještine i sposobnosti stvaraju osnovu za

- ▶ učenje osnovnih kulturnih tehnika (čitanje, pisanje, računanje)
- ▶ razvitak radosti učenja i samostalnog učenja
- ▶ izgradnju odgovarajućeg odnosa prema učenju i radu u pogledu istrajnosti, koncentracije, pažnje, tačnosti, spremnosti da se pomogne i obzirnosti
- ▶ sposobnost socijalnih postupaka (saradnja, razvoj i poštovanje pravila i normi)

OBRAZOVNA OBLAST EMOCIJE I SOCIJALNI ODNOSI

„ŠTA DJECU ČINI
JAČOM“

„Svatom djetetu su zapravo potrebne tri stvari“, kaže neurobiolog profesor doktor Gerald Hüther: „**Potrebni su mu zadaci zahvaljujući kojima može rasti, potrebni su mu uzori prema kojima se može orijentisati i potrebna mu je zajednica u kojoj se osjeća zbrinutim.**“

Porodica je prva zajednica u kojoj djeca iskuse šta znači biti zbrinut, u kojoj nalaze uzore i savladavaju svoje prve izazove.

Da bi se djeca mogla razvijati na svojim zadacima, potrebne su im raznovrsne prilike u kojima samostalno mogu provjeriti svoje postupke i pri tome shvatiti da njima mogu nešto postići.

Već samo postavljanje stola, zakucavanje eksera ili utvrđivanje zbog čega više ne funkcioniše zvonca na biciklu, čini djecu ponosnom i jača njihovo samopouzdanje.

Iskustvo „Ja mogu nešto postići“ - „Ja nešto značim“ - „Ja sam kao jedinka primjećen“ daje djeci osjećanje sigurnosti.

Djeca koja raspolažu ovakvim pozitivnim stavovima, doživljavaju teškoće kao izazov i lakše savladavaju nove situacije, kakva je i polazak u školu.

Vrtić pruža djeci šansu da dožive veću zajednicu, da izgrade raznovrsne odnose sa drugom djecom i odraslima i da sklope prijateljstva. U vrtiću nalaze svakodnevno priliku za postizanje dogovora o pravilima i prevazilaženju konflikata. Djeca uče kako da se uključe u grupu, kako da se potvrde, sarađuju ili druge pridobiju za neku ideju.

Sva ta iskustva o sopstvenoj ličnosti i o suživotu sa drugima čine važnu osnovu za život i učenje u školi.

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

► Razvoj slike o sebi

Poznavanje sopstvenih jačih strana i njihovo prezentiranje u grupi, preuzimanje odgovornosti, razvijanje osjećanja o tome kako ja djelujem na druge

► Doživljavanje zajednice

Dobro se osjećati u društvu, naći svoje mjesto u grupi, razviti pripadnost grupi, npr. organizovati svakodnevnicu, zajedničke i društvene igre, slavlja i proslave, nešto zajednički napraviti, kao recimo zasaditi nešto u bašti, organizovati neku izložbu, samostalno izraditi slikovnicu, ...

► Saradnja i kultura rješavanja konflikata

Postizanje sporazuma u grupi, a u konfliktnim situacijama zajedničko iznalaženje puteva za njihovo rješenje, npr. igre uloga, slikovnice, razgovori

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

► Poklonite djetetu ljubav i povjerenje

Prihvatite svoje dijete sa svim njegovim osjećanjima, njegovim jačim stranama i slabostima.

Pokažite mu da ga volite, da imate povjerenja u njega i da mu vjerujete da je u stanju nešto da uradi

► Imajte vremena, saslušajte dijete

Isplanirajte ustaljeno vrijeme u toku dana za zajedničke igre i razgovore, zajedničko uzimanje obroka, odlazak na spavanje

► Postavite granice

Sa djetetom utvrdite jasna pravila, sa strpljenjem i konsekvencama pratite njihovo poštovanje

► Dajte djetetu slobodu

Dijete smije da isprobava, samostalno da dokazuje i da pravi greške

► Izboriti se s konfliktima

Treba se znati svađati: smjeti reći NE, osjećanja primjereno ispoljiti, naći kompromise, ...

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

► Jačanje dječije ličnosti

Jačanje samopoštovanja i razvoj razumijevanja za druge

► Socijalno ponašanje

Učenje sa drugima i od drugih, uzajamno pomaganje i podrška

► Dalji razvoj oblika socijalnog

ponašanja, utvrđivanje i prihvatanje pravila, odnosno poštovanje reda kao uslova za nastavu

► Nenasilno rješavanje konflikata i njihovo spriječavanje

Prepoznavanje i rasvjetljavanje predrasuda, senzibiliziranje za

uloge polova npr. okvir za razgovor, partnerski i grupni rad, djeca kao pomagači drugoj djeci, pokretanje i uvođenje socijalnih tema u nastavu

OBRAZOVNA OBLAST ETIKA, RELIGIJA I DRUŠTVO

„Da li je ova odluka bila pravedna?“, „Ko je Bog i da li je njega iko ikad vidio?“ Djeca razmišljaju o ključnim životnim pitanjima - u potrazi za odgovorom potrebni su im uzori i pratnja odraslih sa njihovim znanjem i iskustvom.

Do mog mišljenje se drži

Djeci je važno da dožive da svoje mišljenje i ideje mogu izraziti u porodici, u vrtiću ili u školi. Ona na taj način uče da formiraju svoje lično mišljenje, akceptiraju tuđe, i da se založe za svoja prava i prava drugih.

Šta je meni važno

U svakoj porodici postoje određene vrijednosti, stavovi i pravila, koja se smatraju važnim. U vrtiću djeca možda doživljavaju sistem vrijednosti različit od sistema vrijednosti u porodici. Na taj način upoznaju različite norme postupanja. Ako se djeca osjećaju akceptirana sa svojim porodičnim sistemom vrijednosti, uspijevaju lakše da se kritički nose sa vrijednostima i normama drugih. Na taj način može da se razvije etičko osnovno razumijevanje.

Svako je jednako vrijedan

Djeca su dobri posmatrači. Ona zapažaju kako se u porodici ili u vrtiću odnosi prema ljudima koji su „drugačiji“. U vrtiću se u smislu inkluzivne pedagogije polaže vrijednost na to da se sva djeca u svojoj različitosti i sa svojom različitom nadarenošću doživljavaju

kao punovrijedni članovi grupe. U klimi uzajamnog poštovanja različitosti može se razviti osjećanje pripadnosti i sigurnosti.

Raznovrsnost kao bogatstvo

Vrtić kao ogledalo društva pruža mnogo šansi za suočavanje sa kulturnom i religioznom raznovrsnošću. Interkulturalni i interreligiozni rad podrazumijeva podsticanje procesa učenja koji upoznaju djecu sa različitim kulturama i religijama, koji im omogućuju otkrivanje onoga u čemu se razlikuju i onoga što im je zajedničko, i koji ih osposobljavaju da se jedni sa drugima susreću sa otvorenošću i interesovanjem.

„DJECA
RAZMIŠLJAJU
O SVIJETU“

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ Razvijanje osnovnog osjećanja za to da je svaki čovjek jednako vrijedan, različitost shvatiti kao bogatstvo (slikovnice, priče, odrasli kao uzor)
- ▶ Upoznavanje demokratskih stavova i načina ponašanja (odluke grupe o izboru, unošenje vlastitog mišljenja i ideja)
- ▶ Aktivno učešće u zajedničkom odlučivanju (donošenje zajedničkih odluka, preuzimanje odgovornosti)
- ▶ Doživljaj religioznih svetkovina, upoznavanje religioznih priča
- ▶ Biti otvoren za različite kulture (putem slikovnica, pjesmica na različitim jezicima, običaja, jela, tradicionalnih nošnji drugih kultura, ...)

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Pružite svom djetetu mogućnost da u skladu sa svojim uzrastom donese sopstvene odluke i u okviru porodice samo odluči: koliko i šta želi da jede, šta želi da obuče, koje drugove/drugarice smije pozvati u goste, zajednički odredite cilj za izlet, ...
- ▶ Preuzimanje manjih zadataka i obaveza jača samopouzdanje i osjećanje odgovornosti vašeg djeteta (sklanjanje tanjira, zalivanje cvijeća, hranjenje mačke, spremanje igračaka, ...)
- ▶ Pitajte dijete za njegovo mišljenje, npr. Šta ti se sviđelo/nije sviđelo? Šta bismo mogli drugačije uraditi?
- ▶ Razgovarajte sa vašim djetetom o tome šta je vama važno. Vi, kao roditelji, važan ste uzor za razvoj društvenih normi i vrijednosti

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Dalji razvoj znanja, sposobnosti i stavova koji predstavljaju osnovu za sudjelovanje u demokratskom društvu i suživot u miru
- ▶ Dalji razvoj tolerancije i akceptiranja, ali i sposobnosti za osnovano distanciranje od drugih nazora i postupaka
- ▶ Zajedničko iznalaženje pravila igre i rada i njihovo poštovanje
- ▶ Dati svoj doprinos oblikovanju zajednice, radove obavljati zajedno
- ▶ Paziti na forme ophođenja (uzajamno se pomagati, saslušati jedan drugoga, imati obzira prema drugima, ...)
- ▶ Učešće u radu školske zajednice

OBRAZOVNA OBLAST JEZIK I KOMUNIKACIJA

Učenje jezika i govora je kompleksan proces, koji djeca savlađuju čudesnim tempom. U prvih šest godina života djeca ovladaju rječnikom od oko 24.000 riječi, od kojih 5000 koriste.

Kako djeca uče jezik?

U prvim godinama života ste vi kao roditelji, i njegovi braća i sestre, vašem djetetu najvažniji jezički uzori. U svakodnevnoj igri i kroz razgovor formiraju se u mozgu strukture i neuronske veze odlučujuće za razvoj jezika i kasnije učenje u školi.

Podsticanje razvoja jezika i govora ima u vrtiću centralnu ulogu

Pedagozi ciljno podstiču bogaćenje rječnika i rade na proširenju sposobnosti izražavanja. U vrtiću se koriste raznovrsne mogućnosti za to: razgovori sa drugom djecom i odraslima, pripovijedanje, pjesmice, recitacije, priče, razgovori prilikom utvrđivanja pravila i rješavanja konflikata, razgovori za stolom tokom jela, igre i kretanje.

Višejezičnost kao dragocjenost

Kada djeca primjete da se isti predmet može različito imenovati, položen je kamen temeljac za učenje drugog jezika. Vrlo je korisno da djeca u ranom djetinjstvu budu okružena drugim jezicima.

Za djecu koja odrastaju kao dvojezična ili višejezična bitno je da vi kao roditelj sa svojim djetetom govorite onim jezikom u kome se najbolje osjećate i kojim najbolje vladate. Time postavljate bitnu osnovu za učenje svakog sljedećeg jezika, kao i za učenje njemačkog. Vašem djetetu je potrebno dobro znanje njemačkog za dobro obrazovanje, da bi moglo sklapati prijateljstva i da bi se moglo dobro osjećati u svom socijalnom okruženju.

Pedagozi i interkulturalni saradnici i saradnice sa ciljem podstiču djecu na usvajanje prvog i drugog jezika. Vaše dijete u vrtiću uči njemački kroz igru i razgovor sa drugom djecom i kroz usmjereni rad pedagoga.

Učenje stranih jezika kroz igru

Druženje sa stranim jezikom kroz igru stvara dragocjenu osnovu za učenje stranih jezika.

„JEZIK JE KLJUČ
KOMUNIKACIJE I
OBRAZOVANJA“

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

Razvoj jezika i govora u svakodnevnom životu

- ▶ Okruženje koje podstiče razvoj jezika (bogata ponuda dječije književnosti, razgovor, stvaranje povoda za razgovor, višejezično okruženje)
- ▶ Jezički prpratiti aktivnosti (imenovanje predmeta, opisivanje radnje, razgovor o doživljajima)

Obrazovni sadržaji sa težištem na jeziku i govoru

- ▶ Čitanje, pripovijedanje, posmatranje slikovnica (probuditi interesovanje za tekst, dati impulse za razmišljanje i postavljati pitanja tokom čitanja i nakon čitanja)
- ▶ Razgovor u malim grupama
- ▶ Izmišljanje priča, njihovo dramati-zovanje, crtanje
- ▶ Filozofiranje sa djecom
- ▶ Ponuda stranih jezika kroz igru

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Nađite vrijeme za razgovor sa svojim djetetom o doživljajima, osjećanjima, konfliktima, planovima, mislima, ...
- ▶ Pričajte svom djetetu priče, čitajte mu prije spavanja priče za laku noć
- ▶ Uključite u svakodnevne aktivnosti razbrajalice, igre s prstićima ili cupaljke
- ▶ Spustite se na visinu očiju vašeg djeteta dok sa njim razgovarate
- ▶ Saslušajte svoje dijete, dozvolite mu da završi svoju priču
- ▶ Posjećujte biblioteku ili knjižare sa svojim djetetom, dopustite mu da samo izabere knjige
- ▶ Ne ispravljajte svoje dijete. Umjesto toga ponovite njegovu rečenicu bez greške („Tata je došo.“, „Da, tata je došao.“)

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Aktiviranje i dalji razvoj jezičkih sposobnosti
- ▶ Govor vezati za situaciju: iskoristiti govornu situaciju i isprobati je kroz igru, npr. izviniti se, dati obavještenje
- ▶ Podsticanje radosti za pričanjem, saopštavanjem i slušanjem
- ▶ Pridržavati se jednostavnih pravila razgovora, stečena jezička sredstva primijeniti u razgovoru
- ▶ Kreativno ophođenje sa jezikom kroz igru

Prvo iskustvo na putu ka pisanju jeste iskustvo ostavljanja traga na papiru - dijete otkriva da može ostaviti „TRAG“na papiru.

Slova nam omogućuju da jezik pismeno fiksiramo i da ga duže učinimo vidljivim. Ova okolnost fascinira djecu - ona žele da razumiju „znakove iz svijeta odraslih“ i da sama ostave „poruke“.

Usvajanje jezika u pisanoj formi važan je dio razvoja jezika i počinje znatno prije polaska u školu. Prije nego što djeca otkriju slova kao ponavljajući elemenat pisma, zapažaju znake i simbole (npr. saobraćajni znak STOP, logo firmi) i njihovo značenje. Djeca doživljavaju da čitanje i pisanje u našem društvu imaju važnu funkciju: možemo napisati vijesti, sastaviti listu potrepština za kupovinu, možemo čitati knjige, novine i uputstva za upotrebu ili možemo pisati razglednice - a to i djeca žele znati.

Za učenje čitanja i pisanja djeci je potreban niz sposobnosti i vještina:

- ▶ Rukovanje priborom za crtanje i pisanje
- ▶ Prepoznavanje i razlikovanje oblika, veličina i pravaca
- ▶ Shvatanje slova kao simbola

Prilikom sticanja ovih sposobnosti vrlo važnu ulogu igraju istrajnost i koncentracija, precizno slušanje, opipavanje i posmatranje, kao i dobro osjećanje sopstvenog tijela.

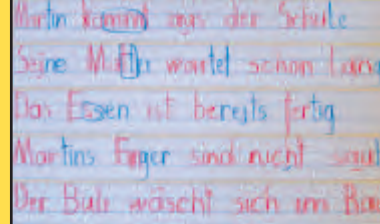

Ako se djeca npr. kreću po kosoj površini, sakupljaju važna iskustva u kretanju koja su im od pomoći prilikom učenja pisanja. Dok pišu slovo „A“, mogu se pozvati na „unutrašnju sliku“ stečenu kretanjem u prostoru, pa znaju kako treba povući „kosu liniju“.

Pokaže li dijete samo od sebe interesovanje za znake, simbole i slova, odgovorite mu na pitanja koja ima u vezi s tim.

Neophodno je imati u vidu da sve to treba da se dešava kroz igru i da svako dijete „putovanje“ kroz svijet slova i riječi prolazi tempom koji samo određuje.

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ **Radost čitanja:**
posmatranje slikovnica, čitanje knjiga i priča i bavljenje njima
- ▶ **Umijeće pripovijedanja:**
pričanje doživljaja, izražavanje sopstvenog mišljenja, izmišljanje priča
- ▶ **Razumijevanje teksta i smisla:**
crtanje priča, prepričavanje, dramatisovanje
- ▶ **Razumijevanje simbola:**
upoznavanje simbola i slova kroz igru
- ▶ **Svijest o glasovnoj strukturi jezika:**
raspoznavanje glasova, tapšanje ritma, prepoznavanje rime, skakanje prema broju slogova u riječi

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Stavite svom djetetu na raspolaganje dovoljan izbor bojica, četkica i papira
- ▶ Ako crteže ili „pisanije“ sačuvate ili okačite na vidno mjesto, pokazujete vašem djetetu da cijenite to što je sačinilo
- ▶ Skrenite vašem djetetu pažnju na saobraćajne znake i druge simbole
- ▶ Kažite djetetu glasovnu vrijednost slova (npr. MAKS počinje slovom „M“, a ne slovom „EM“)
- ▶ Igre loptom, mikado, skakanje kao žaba, čigre, plastelin, štipaljke, slagalice

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Razvoj trajne motivacije za čitanje
- ▶ Razumijevanje smisla teksta i prepričavanje sadržine
- ▶ Treniranje fine motorike: pisanje slova, brojki i znakova
- ▶ Shvatanje pisanja kao svrsishodnog čina
- ▶ Pravopis: uvježbavanje pisanja određenog fonda riječi
- ▶ Razmišljanje o jeziku: podsticanje interesovanja za svjesnu upotrebu jezika, spoznaja jezika kroz otkrića, poređenja i razmatranja ...

OBRAZOVNA OBLAST KRETANJE I ZDRAVLJE

Djeca se rado kreću, ona pri tom poboljšavaju kontrolu svoga tijela i jačaju mišiće i zglobove. To ne služi samo njihovom zdravlju nego je temelj za učenje u užem smislu te riječi.

Svaki dan pruža nove izazove: penjanje stepenicama, skakanje preko barica, trčanje, divljanje, igranje - sve to omogućava otkrivanje svijeta.

znanje biti trajnije zapamćeno. U procesu učenja učestvuju uvijek opažanje, osjećanja, mišljenje i radnje.

Kroz kretanje djeca uče da ovladaju svojim tijelom, da rukuju materijalom i da ga primijene na odgovarajući način. Kroz zajedništvo, suprotstavljanje i zalaganje jedan za drugog u kretnim igrama sakupljaju djeca i važna socijalna iskustva.

„KRETANJE ZNAČI
UČENJE ZA ŽIVOT!“

Tokom svog razvoja djeca pokušavaju dalje da razviju i poboljšaju sve te vrste kretanja. Pri tome postaju sve spretnija i vještija. Djeci je potreban slobodan prostor da bi svoju kreativnost u kretanju mogla kroz igru otkriti i iživjeti.

Iskustva stečena kretanjem i putem čula utječu na razvoj. Ukoliko ta iskustva postanu dio učenja, utoliko će

ISKUSTVA KROZ IGRO I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ Raznovrsne mogućnosti kretanja idu na ruku učenju svim čulima
- ▶ U ponudi pedagoških sadržaja kretanje predstavlja glavnu aktivnost u toku dana, kako u zatvorenom tako i na otvorenom prostoru, npr. igre s trčanjem, skakanjem, igre spretnosti i ravnoteže, ljuljanje, kotrljanje, spuštanje, klizanje, ...
- ▶ Kombinacija sprava za igru u prostoru i na otvorenom pruža djeci mogućnost da isprobaju i vježbaju pokrete i razviju njihove različite oblike

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Iskoristite priliku za kretanje u svakodnevnom životu, npr. penjanje stepenicama, odlazak u pekaru ili u vrtić, ...
- ▶ Omogućite svom djetetu da svakog dana bude napolju, npr. u dvorištu, na dječijem igralištu, u parku, na ledini, na bazenu, na polju i u šumi
- ▶ Dječiji bicikl bez pedala, tricikl i bicikl idelana su kotrljajuća sredstva za igru
- ▶ Kretanje u prostoru, lopte za skakanje, strunjače, viseće ležaljke, trambulin, stolice, uža za penjanje, velike kartonske kutije, čebad, itd. - sve to prosto poziva na kretanje

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Dalji razvoj radosti kretanja i igre
- ▶ Individualna interesovanja za kretanjem uključiti u časove fizičkog vaspitanja
- ▶ Socijalno ponašanje provjeriti u kretnim igrama
- ▶ Dalji razvoj svijesti o sopstvenom tijelu
- ▶ Podsticanje raznovrsnog umijeća kretanja u svakodnevnom životu i sportu
- ▶ Izražavanje kroz pokret
- ▶ Poboljšanje koordinacije
- ▶ Podstrek svjesnom odnosu prema sopstvenom zdravlju

Kreativnost znači dovođenje u pitanje uobičajenih obraza mišljenja i postupanja i traženje novih rješenja. Ova sposobnost je i kasnije u svakodnevnom životu, u školi i na poslu od velike pomoći, naročito u rješavanju problema.

KAKO SE MOŽE PODSTICATI KREATIVNOST?

Prepoznavanje kreativnih momenata

Svako dijete je kreativno - na njemu svojstven način. Otkrijte kreativnost svog djeteta.

Pružanje prilike

Kada se djeci ponudi materijal i da podstrek, u njima se budi radoznalost. Ona počinju isprobavati, eksperimentirati i kreirati nešto novo. Za to je ponekad dovoljno

samo nekoliko kutija i lijepak ili limenke koje se, na primjer, pretvore u neki muzički instrument.

„DJECA SU
ARHITEKTE
BUDUĆNOSTI“

Dozvoliti stvaranje

„Gdje se delje, tu iver pada“ - i to u pravom značenju te riječi. Djeci je potrebno vrijeme, ponekad i nered, da bi nešto stvorila.

Jednostavno biti tu

Prava je umjetnost za odrasle da za dijete budu tu, a da ga pri tom ne ometaju u njegovoj kreativnosti. Budite od pomoći samo onoliko koliko je potrebno i zadržite za sebe svoje predstave o „lijepom“ i „tačnom“. Jedino tako dijete može ići svojim putem.

Izbjegavati korekture

Zbog kritičkog vrednovanja djeca gube osjećanje za vrednovanje sopstvenog umijeća, a nerijetko i radost za dalji stvaralački čin.

Cijeniti ono što je napravljeno

Kad se ostavi da stoji ono što je sagrađeno, kad se za crtež nađe istaknuto mjesto, kad se odlože dječije rukotvorine, stavlja se djetetu do znanja da je napravilo nešto vrijedno, nešto na šta se može biti ponosan.

Doživjeti umjetnost

Susret sa umjetnošću i umjetnicima izoštava dječija čula, podstiče njihovu maštu i inspiriše ih za stvaranje sopstvenih djela.

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ Likovno i plastično oblikovanje (crtanje, slikanje, rad sa glinom, drvetom, pijeskom, kartonom, štofovima, vunom, prirodnim materijalom, ...)
- ▶ Muzičko-ritmički sadržaji (pjevanje, rukovanje instrumentima, eksperimenti sa zvukom)
- ▶ Ples, kreativni pokreti
- ▶ Igre uloga, dramatizacije (kutić za igru uloga, prerašavanje, lutkice za ruke, dramatizovanje sopstvene priče, ...)
- ▶ Kreativno ophođenje sa jezikom (izmišljanje priča, pronalaženje rima)
- ▶ Susreti sa slikarima, upoznavanje umjetničkih djela i predmeta sopstvene i tuđe kulture

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Odvojite prostor u kome vaše dijete može slobodno ispoljiti svoju kreativnost (podmetač za sto ili pod, na kome se može slobodno raditi, zanatski radni sto, prostor za kretanje gdje se može biti glasan, gdje se može uprljati)
- ▶ Stavite djetetu neophodan materijal na raspolaganje (stare kutije, rolne, krpice, trake, tutkalo, ljepilo, ljepljivu traku, boje, olovke, četkice za slikanje, plastelin, makaze, materijal za građenje, kamenje, kestenje, ...)
- ▶ Cijenite kreativne ideje, rješenja i ostvarenja, npr. originalno kreirane riječi ili nove varijante prevrtanja preko glave, ...
- ▶ Posjećujte muzičke, pozorišne i plesne predstave

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Samostalno i kreativno rješavanje zadataka oblikovanja
- ▶ Sakupljanje iskustva sa materijalom i alatom
- ▶ Sticanje jednostavnih vještina (spretnost ruke i mnogo toga drugog)
- ▶ Kreativnost pokreta
- ▶ Pjevanje, muziciranje, svjesno slušanje, pokreti uz muziku, kreativno muzičko stvaranje
- ▶ Kreativno jezičko stvaralaštvo (igre glasovima i riječima, izmišljanje rima, imena, pojmova i priča)

OBRAZOVNA OBLAST PRIRODA I TEHNIKA

„Zašto avion leti? Kako nastaje duga i zašto ja postavljam toliko pitanja?“ želi da sazna petogodišnja Nina od svoje majke.

Djeca su radoznala, ona su dobri posmatrači i žele razumjeti zašto je nešto tako kako jeste. Tako gledano, oni su rođeni istraživači.

Posmatrajući i eksperimentišući djeca se upoznaju sa zakonitostima životne sredine i tehnike. Ona postavljaju hipoteze, otkrivaju zavisnosti i planiraju novo. Ukoliko se pri tome suoče sa svojim granicama, postavljaju pitanja nama odraslima i time nas često dovode u nezgodnu situaciju.

Pri tome je vrlo važno da djeca dobiju odgovor, još važnije je međutim omogućiti im da sama otkriju odgovor. Odgovori do kojih djeca samostalno dođu ostaju doživotno u sjećanju - istraživački duh je probuđen za nova pitanja.

Kroz doživljavanje i suočavanje sa procesima u okolini i prirodi dijete stiče ne samo prvi uvid u prirodne nauke nego razvija i osjećanje odgovornosti prema ekološkim temama. Dijete doživljava da je prirodu i okolinu vrijedno zaštititi i da svako može doprinijeti da se ona očuva.

Upoznavanje sa načinom funkcionisanja i principima jednostavnih tehničkih aparata podstiče djecu da razvijaju interesovanje za tehniku i omogućuje im da se bolje snađu u svijetu kome pečat daju tehnika i elektronika.

„DJECA ISTRAŽUJU
SVOJU OKOLINU“

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ Tačno posmatranje i opažanje (životinjski i biljni svijet, vrijeme, sunce i mjesec, funkcija aparata, ...)
- ▶ Prvi uvidi u biološke, hemijske i fizikalne zakonitosti i svojstva kroz eksperimente sa vazduhom, vodom, svjetlom i sjenkama, bojama, zvucima, magnetima, ...
- ▶ Jezička izražajna sposobnost, npr. postavljanje pitanja, upoznavanje stručnih izraza, opisivanje procesa, formulisanje saznanja
- ▶ Odgovoran odnos prema prirodi i životnoj sredini
- ▶ Tehnički aparati: upoznati funkciju, korist i opasnost pri upotrebi

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Provodite sa svojim djetetom vrijeme u prirodi (svako godišnje doba i svako vrijeme pruža druge mogućnosti za otkrića)
- ▶ Budite zajednički pažljivi („Šta se promijenilo?“, „Šta to čujemo, vidimo i mirišemo?“)
- ▶ Dajte djetetu objašnjenja i odgovore na njegova pitanja, npr. „Kako se zove cvijet?“, „Zašto gliste izlaze iz zemlje kada pada kiša?“
- ▶ Posmatrajte procese u prirodi i svom okruženju: zasadite sami leju cvijeća ili povrća, otopite led, zaledite vodu, ...
- ▶ Savjet: Ponesite nešto u šta ćete moći staviti ono što sakupite u prirodi (lupu, torbu, doze od filmova)

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Kreativno ponašanje kod otkrivanja, istraživanja i konstruisanja i izazivanje radosti u tim aktivnostima
- ▶ Sve više razumjeti činjenično stanje u prirodi, objasniti ga i tumačiti
- ▶ Dalje razvijati odgovoran odnos prema životnoj sredini
- ▶ Verbalizacija utisaka i iskustava vezanih za životnu sredinu
- ▶ Isprobavanjem i upoznavanjem materijala i alata steći uvid u oblasti gradnje, stanovanja, tehnike i oblikovanja proizvoda

2 nazad - 3 naprijed. Djeci su potrebna konkretna iskustva da bi mogla da razumiju matematičke zadatke sa računskim radnjama PLUS i MINUS.

DJECA UČE MATEMATIKU

U svakodnevnom životu djeca se susreću sa brojnim matematičkim pitanjima i situacijama:

„Kako možemo to pravedno podijeliti?“, „Ko je sagradio najviši toranj?“, „Još 5 puta da spavam, i onda je moj rođendan.“, „Za jedan sat će neko doći po mene.“

U takvim situacijama djeca traže pravilnost, red i odnose i otkrivaju matematičke zakonitosti.

Matematičko mišljenje pomaže djeci da strukturiraju svijet i da se u njemu snađu:

Časovnik pokazuje kada je istekao jedan sat. Može se prebrojati da li su svi dobili isti broj klikera.

Djeca uče matematiku kroz konkretno iskustvo, posmatranje i pitanja koja susreću u svakodnevnom životu.

Iz tih konkretnih iskustava razvijaju sposobnost ophođenja sa apstraktnim, kao što su brojevi i geometrijski oblici.

SHVATITI brojeve i količinu

4 x pronaći puževu kućicu

4 x podići

4 x puževe kućice držati u ruci

Za učenje matematike **u vrtiću** koriste pedagozi situacije iz svakodnevnog života i igre. Oni pružaju djeci informacije, podstrek i pomoć i nude sa ciljem matematičke obrazovne sadržaje.

I vi ćete u **porodičnom životu** naći situacije za mjerenje, vaganje, poređenje, sortiranje i brojanje.

Nađite vremena da učestvujete u takvim „matematičkim“ istraživanjima, kako biste bili na raspolaganju djetetu za eventualna pitanja i pomoć.

Možda je vaše dijete upravo zaokupljeno pitanjem da li stonoga ima stvarno sto nogu ili da li su dve novčanice od 5 eura jednako vrijedne kao ona od 10 eura.

ISKUSTVA KROZ IGRU I UČENJE U VRTIĆU

- ▶ **Količina:** igre preturanja i presipanja, vaganje i mjerenje prilikom kuvanja, u „prodavnici“
- ▶ **Prostor i oblik:** Kombinacija sprava, konstrukcioni materijal, crtanje mapa za traženje blaga
- ▶ **Vrijeme:** Mjerenje vremena pješčanim satom, budilnikom, piktogrami za svakodnevne aktivnosti u vrtiću
- ▶ **Mustre i redosled:** otkrivanje šara u prirodi, nizanje perli, kreiranje šara, ...
- ▶ **Sortiranje, klasifikacija:** Kutijice za sortiranje, zadaci za svrstavanje, npr. sve domaće životinje staviti u isti zabran
- ▶ **Brojevi i brojke:** „skakanje“ brojeva, opipavanje brojki, mjerenje metrom, krojačkim metrom, ...

TAKO ĆETE SVOM DJETETU DATI POTPORU U PORODICI

- ▶ Dozvolite djetetu da vam pomogne u kuhinji (odvagati, izbrojati jaja), prilikom zanatskih radova (krojačkim metrom, libelom)
- ▶ Vožnja rolera i bicikla, penjanje, ljuljanje, ...
- ▶ Pronalaženje: „Ljepilo je u drugoj fioci odozdo“ ...
- ▶ Građenje drvenim kockama za gradnju, postavljanje željezničkih šina, ...
- ▶ Zajedničko gledanje na časovnik, čitanje kalendara, ...
- ▶ Sortirati igračke, skloniti pribor za jelo, ...
- ▶ Praviti kolekcije
- ▶ Igre kockom, brojanje tanjira, igračaka, rođendanskih svjećica, ...
- ▶ Otkrivanje brojeva i brojki, npr. kućni broj, rođendanska čestitka, kartice sa cijenama, start odbrojanjem

UČENJE I RAZVOJNI ZADACI ŠKOLE

- ▶ Iskusiti praktičnu korist matematike
- ▶ Obuhvatiti i shvatiti životnu sredinu
- ▶ Prepoznati veze i izgraditi pravilne strukture
- ▶ Uvježbavanje kritičkog mišljenja i analiziranja problema
- ▶ Izgraditi stvaralačke sposobnosti kroz igru, istraživanje i konstruktivni rad
- ▶ Prodreti u činjenično stanje životne sredine uz pomoć brojeva, veličina i računskih operacija
- ▶ Razviti logično mišljenje i ponašanje u rješavanju problema

PITANJA VEZANA ZA VRTIĆ

Vrtić u koji ide vaše dijete je za vas kao roditelje prvo mjesto na koje se možete obratiti za informacije. Pedagog ili pedagogica grupe u kojoj je vaše dijete i upraviteljka dječijeg vrtića rado će razgovarati sa vama o vašim potrebama.

Za dalja pitanja i potrebe obratite se inspektorki za vrtiće nadležnoj za vaš srez:

Srez	Adresa	Telefon
AMSTETTEN	3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11	07472/9025 DW 10530
BADEN <small>(bez općina bivše oblasti Ebreichsdorf*)</small>	2500 Baden, Schwartzstraße 50	02252/9025 DW 11610
BRUCK/LEITHA <small>(sa općinama bivše oblasti Ebreichsdorf*)</small>	2460 Bruck/Leitha, Fischamender Straße 10	02162/9025 DW 11207
GÄNSERNDORF	2230 Gänserndorf, Schönkirchner Straße 1	02282/9025 DW 10226
GMÜND	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438
HOLLABRUNN	3580 Horn, Frauenhofner Straße 2	02982/9025 DW 11317
HORN	3580 Horn, Frauenhofner Straße 2	02982/9025 DW 11317
KORNEUBURG	2100 Korneuburg, Bankmannring 5	02262/9025 DW 11217
KREMS, KREMS-STADT	3500 Krems, Drinkweldergasse 15	02732/9025 DW 11381
LILIENFELD	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
MELK	3390 Melk, Abt Karl-Straße 23	02752/9025 DW 11405
MISTELBACH	2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5	02572/9025 DW 11245
MÖDLING	2340 Mödling, Bahnstraße 2	02236/9025 DW 11495
NEUNKIRCHEN	2620 Neunkirchen, Peischinger Straße 17	02635/9025 DW 10310
SCHEIBBS	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
ST. PÖLTEN	3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1	02742/9025 DW 37840
ST. PÖLTEN-STADT	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025 DW 11246
TULLN	3430 Tulln, Hauptplatz 33	02272/9025 DW 11299
WAIDHOFEN/YBBS	3300 Amstetten, Preinsbacherstraße 11	07472/9025 DW 10530
WAIDHOFEN/THAYA	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438
WR. NEUSTADT, WR. NEUSTADT-STADT	2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33	02622/9025 DW 11307
WIEN-UMGEBUNG	3400 Klosterneuburg, Leopoldstraße 21	02243/9025 DW 10309
ZWETTL	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 11438

Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten, Wiener Straße 54, Stiege B, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten,
Tel.: 02742/9005-13238, Fax: 02742/9005-13595, E-Mail: post.k5@noel.gv.at, <http://www.noel.gv.at/Kindergaerten>

*Općine bivše oblasti Ebreichsdorf zovu se Ebreichsdorf, Günselsdorf, Oberwaltersdorf, Pottendorf, Reisenberg, Seibersdorf, Teesdorf, Trumau, Blumau-Neurißhof, Mitterndorf an der Fischa i Tattendorf

PITANJA VEZANA ZA ŠKOLU

Za pitanja i želje vezane za polazak Vašeg djeteta u školu molimo Vas da se obratite upravi nadležne škole.

Za dalje informacije i želje stoje Vam na raspolaganju sljedeće ispostave pokrajnsko prosvjetnog vijeća:

Obrazovno područje 1: Bivše školske oblasti: Waidhofen/Thaya, Gmünd, Horn, Zwettl, Krems/Stadt, Krems/Land

Pokrajnsko prosvjetno vijeće Donje Austrije, ispostava Zwettl
Klosterstraße 11, 3910 Zwettl, Tel.: 02742/280-9100, E-Mail: zwettl@lsr-noe.gv.at

Obrazovno područje 2: Bivše školske oblasti: Hollabrunn, Korneuburg, Mistelbach, Gänserndorf, i škole u okrugu Gerasdorfa

Pokrajnsko prosvjetno vijeće Donje Austrije, ispostava Mistelbach
Bürogebäude West, Gewerbeschulgasse 2, 2130 Mistelbach, Tel.: 02742/280-9200, E-Mail: mistelbach@lsr-noe.gv.at

Obrazovno područje 3: Bivše školske oblasti: Amstetten, Melk, Scheibbs, Waidhofen/Ybbs

Pokrajnsko prosvjetno vijeće Donje Austrije, ispostava Waidhofen/Ybbs
Kapuzinergasse 6, 3340 Waidhofen/Ybbs, Tel.: 02742/280-9300, E-Mail: waidhofen-ybbs@lsr-noe.gv.at

Obrazovno područje 4: Bivše školske oblasti: Lilienfeld, St. Pölten/Stadt, St. Pölten/Land, Tulln, Wien-Umgebung, ne uključujući škole u okrugu Gerasdorfa i Schwechata

Pokrajnsko prosvjetno vijeće Donje Austrije, ispostava Tulln
Albrechtsgasse 26-28, 3430 Tulln, Tel.: 02742/280-9400, E-Mail: tulln@lsr-noe.gv.at

Obrazovno područje 5: Bivše školske oblasti Baden, Wr. Neustadt/Stadt, Wr. Neustadt/Land, Neunkirchen, Mödling, Bruck/Leitha, i škole u okrugu Schwechata

Pokrajnsko prosvjetno vijeće Donje Austrije, ispostava Baden
Wiener Straße 89, Stiege 2, Top 9, 2500 Baden, Tel.: 02742/280-9500, E-Mail: baden@lsr-noe.gv.at

Landesschulrat für Niederösterreich, Rennbahnstraße 29, 3109 St. Pölten, Tel.: 02742/280-0, Fax: 02742/280-1111,
E-Mail: office@lsr-noe.gv.at, <http://www.lsr-noe.gv.at>

LITERATURA

Bildungsplan für Kindergärten in Niederösterreich
www.noe.gv.at/Kindergarten

Lehrplan der Volksschule
BGBl. Nr. 134/1963 in der derzeit geltenden Fassung
<http://www.bmukk.gv.at/schulen>, Rubrik: Unterricht und Schulen, Lehrpläne

Bildungsstandards
www.bifie.at/bildungsstandards

NÖ Kindergartengesetz 2006
LGBl.5060 in der derzeit geltenden Fassung
www.noe.gv.at/Bildung/Kindergaerten-Schulen/Kindergaerten Rubrik: Kindergartenrecht in NÖ

Bundesgesetz über die Schulpflicht
(Schulpflichtgesetz 1985), BGBl. Nr. 76/1985 in der derzeit geltenden Fassung

Bründel, Heidrun (2005). Wie werden Kinder schulfähig. Was der Kindergarten leisten muss. Freiburg: Herder.

Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung (2008). Acht Sachen die Erziehung stark machen. St. Pölten

Fthenakis, Wassilios E., Schmitt, Annette, Eitel, Andreas, Gerlach, Franz & Daut, Marike (2009). Natur-Wissen schaffen. Band 2-6. Troisdorf: Bildungsverlag EINS.

Griebel, Wilfried & Niesel, Renate (2004). Transitionen. Fähigkeit von Kindern in Tageseinrichtungen fördern, Veränderungen erfolgreich zu bewältigen. Weinheim: Beltz.

Hartmann, Waltraut, Hajszan, Michaela, Pfohl-Chalaupek, Martina, Stoll, Martina & Hartel, Birgit (2009). Sprache, Kommunikation und Literacy im Kindergarten. Wien: hpt Verlag.

Hoensch, Nancy (2004). Mathe-Kings. Junge Kinder fassen Mathematik an. Berlin: Verlag das netz.

Hüther, Gerald, Interview in, Kahl, Reinhard (2007). „Kinder!“ Dokumentarfilm. Archiv der Zukunft.

Krenz, Armin (2005). Was Kinder brauchen. Aktive Entwicklungsbegleitung im Kindergarten. (5. Auflage). Weinheim: Beltz.

Wustmann, Corina (2004). Resilienz. Widerstandsfähigkeit von Kindern in Tageseinrichtungen fördern. Weinheim: Beltz.

Zimmer, Renate (2004). Handbuch der Bewegungserziehung (13. Auflage). Freiburg: Herder.

LITERATURA ZA RODITELJE

Sprich mit mir und hör mir zu! 12 Anregungen, wie wir unsere Kinder beim Sprechenlernen unterstützen können.

Eine Broschüre für Eltern. Projektstelle für Zuwanderung und Integration, Dornbirn (2009)

Download: www.okay-line.at

Ein Leitfaden für Eltern in mehreren Sprachen:

Treffpunkt Schule. Diese DVD informiert über die wesentlichen Merkmale des österreichischen Schulsystems.

Download: www.daz.schule.at, Bestellung: office@amedia.co.at

Information über alle Entwicklungsphasen ihres Kindes. Elternbriefe, Tipps für Eltern auf CD-Rom.

Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend

Bestellung: www.bmwfj.gv.at/publikationen, www.eltern-bildung.at

Bilderbuch für Kinder zum Thema Schulbeginn.

Jörg, Sabine (1993). Der Ernst des Lebens. Thienemann Verlag

ISBN-10: 3522431553

Impresum:

Izdavač i vlasnik medija: savezna pokrajina Donja Austrija zastupljena od službe vlade savezne pokrajine Donje Austrije, odjeljenje za vrtiće. Wienerstrasse 54, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten; Za sadržaj odgovorni: služba vlade savezne pokrajine Donje Austrije, odjeljenje za vrtiće i pokrajinsko prosvjetno vijeće; slike: vrtići Donje Austrije, osnovne škole Donje Austrije, Lois Lammerhuber, Fotofreundin - Fotolia.com, oriori - Fotolia.com, zest_marina - Fotolia.com; crteži: osnovne škole Donje Austrije; grafika: Helmut Kindlinger; tisak: Gradwohl Ges. m. b. H.

www.noe.gv.at/kindergarten